

mentiamur, eum in iis rebus quæ possunt non aliter sese habere, tum in iis quæ possunt, præter scientiam, prudentiam, sapientiam, & mentem seu intelligentiam: nulum autem ex his tribus, principiorum esse potest (tria dico, prudentiam, sapientiam, scientiam) relinquatur, ut mens sit principiorum.

CAPVT VII.

**S**apientiam autem in artibus, iis attribuimus, qui cuiusque artis sunt peritissimi: ut Phidiam, sapientem lapidum sculptorem: Polycleum, sapientem statuarum factorem dicimus: nihil hic aliud per sapientiam, quam artis virtutem significantes. Nonnullos autem vniuersæ sapientie esse arbitramur: nõ singillatim neque quicquam aliud, quam sapientie: quem admodum ait Homerus in Margite,

*Hic neq. fossor erat, nec arator munere diuim, Nec sapiens ulla in re alia.*

Quapropter perspicuum est, scientiarum omnium limatissimam & absolutissimam esse sapientiam. Sapientem igitur oportet non ea solum intelligere, quæ ex principiis colliguntur, sed etiam in principiis versantem de iis verè loqui, verèque sentire. Itaque sapientiam dicere licebit esse eum mentem tum scientiam: ac scientiam quidem rerum honoratissimarum, quasi capitis instar obinentem. Absurda sit enim eius sententia, qui scientiam civilem aut prudentiam, omnium optimam esse putet: nisi fortè rerum omnium, quæ in mundo sunt, homo sit res vna præstantissima. Quod si salubre ac bonum, aliud est hominibus, aliud piscibus: albū autem & rectum semper est idem: idem quoque semper esse dicent omnes id, quod sit sapientia prædicitum, prudēs aliud & diuersum. Quod enim singulis in rebus pro cuiusque rei natura præstantiam, seu bonitatem actionis perspicit, id prudēs esse dixerint, et eas res huic commiserint. Itaque & bestias quasdam prudentes esse dicunt, nõne eas, quæ rerum ad vitam necessariorum prouidentiarum facultatem habere videntur, civilem autem scientiam nõ esse eandem, atque sapientiam, minimè obscurum est. Nam si sapientiam dicent esse eam, quæ in suis cuique emolumentis comparandis sit occupata, multæ reperitur sapientie. Non enim vna est, quæ versetur in omnium animalium bono, sed in singulis alia atque alia: nisi fortè de omnibus, quæ sunt in rerum natura, etiam medicina vna est. Neque verò quicquam ad rem attinet, quod homo reliquorum animalium quiddam sit quam optimum. Sunt enim & alia homine multo diuiniore natura: ut ea, quæ omnibus maximè sunt in conspectu, ex quibus hic mundus conflatus & coagmentatus est. Ex iis igitur, quæ diximus, perspicuū est, sapientiam esse earum rerum, quæ sunt honore dignissimæ natura, scientiam,

Α διαλειθόμεθα περὶ τὰ μὴ ἐνδεχόμενα, ἢ ἐνδεχόμενα ἀλλὰ εἶχεν, ὁπισθήμεναι, φερόντες ὅτι, καὶ σοφία, καὶ νοῦς· τούτων δὲ περὶ μὲν ἐνδεχόμενα εἶπεν ἡ λέξις, φερόντων, σοφίαν, ὁπισθήμεναι τοῦ εἶπεν τῶν ἀρχῶν.

Κεφάλαιον ζ.

**T**ὴν δὲ σοφίαν ἐν ταῖς τέχναις, τοῖς ἀκριβεστάτοις ταῖς τέχναις ἀποδίδομεν, ὅτι, θεοδία, λιδοῦργον σοφόν, καὶ Πολυκλήτον, ἀδριαντοποιόν ἐν ταῦτα μὲν ἔν οὐδὲν ἄλλο σημαίνοντες τὴν σοφίαν, ἢ ὅτι ἀρετὴ τέχνης ἐστίν, εἶπεν ἡ δὲ πῖνας σοφὸς οὐ μὲν δὲ οὐκ ἔστι μίαν, ἀλλὰ ἄλλο τι ἢ σοφίαν, ὡς περὶ Οὐμῆος φησὶν ἐν τῷ Μαργίτη, Τὸν δὲ οὗτ' ἀρ' σκαπῆσα θεοὶ θέσται, ἔτ' ἀρετῆσα, οὗτ' ἄλλωσα σοφόν, ὡς ἐστὶν ὅτι ἢ ἀκριβεστάτη ἀρετὴ ὁπισθήμεναι εἶναι σοφία, δεῖ ἄρα τὸν σοφὸν μὴ

**C**μόνον τὰ ἐκ τῶν ἀρχῶν εἰδέναι, ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς ἀρχὰς ἀληθεύειν, ὡς τ' εἴη ἀπὸ σοφίας, νοῦς καὶ ὁπισθήμεναι καὶ ὡς περὶ κεφαλῶν ἔχουσα ὁπισθήμεναι τῶν τιμωτάτων ἀποποιόντων, εἴ τις τῶν ὁπισθήμεναι, πολιτικῶν, ἢ τῶν φερόντων, ποῦ διαγοράτω οἴεται, εἶ μὴ τὸ ἀείσον τῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἀνθρώπος ὅστις. εἰ δὲ, ὑγιένον μὲν καὶ ἀγαθὸν ἔπερον ἀνθρώποις

**D**καὶ ἰχθύσι, τὸ δὲ λευκὸν καὶ ἰδιὸν ταῦτ' αἰεὶ, καὶ τὸ σοφὸν ταῦτ' πάντες ἀεὶ ἐπιπνεῖ φερόμενον δὲ ἔπερον· τὸ γὰρ περὶ αὐτὸ ἔκαστα δὲ θεωροῦν, φερόντων ἀπὸ τῶν φερόμενων, καὶ τούτων περὶ ἐπιπνεῖται· διὸ καὶ τῶν κηρίων ἔνια φερόμενα φασὶν εἶναι, ὅσα περὶ τὸν αὐτὸν βίον ἔχοντα φάνεται διωκόμενα ποροσηπικῶν φανερόντων, ὅτι ἐκ ἀπὸ εἶναι ἢ πολιτικῆ, καὶ ἢ σοφία, ἢ αὐτῆ. εἰ γὰρ τῶν περὶ τὰ ἀφελίμας τὰ αὐτῶν ἔρεθσι σοφίαν, πολλὰ ἔσονται σοφίαν· οὐ γὰρ μία περὶ τὸ ἀπαιτῶν ἀγαθὸν τῶν ζώων· ἀλλ' ἔστιτε περὶ ἕκαστον· εἰ μὴ καὶ ἰατρικὴ μία περὶ πάντων τῶν ὄντων· εἰ δὲ, ὅτι βέλτερον ἀνθρώπος τῶν ἄλλων ζώων, οὐδὲν διαφέρει καὶ γὰρ ἀνθρώπου ἄλλα πολὺ θεώτερον τῶν οὐσῶν, ὅσον τὰ φανερόντων τὰ γὰρ, ἐξ ὧν ὁ κόσμος συνέστηκεν, ἐκ δὲ

**E** τῶν εἰρημύων δὴ αὐτῶν, ὅτι ἢ σοφία ὅτι καὶ

**F** τῶν εἰρημύων δὴ αὐτῶν, ὅτι ἢ σοφία ὅτι καὶ